

TQ trở nên đắt đỏ : Hoàng hôn của công xưởng thế giới

Thụy My, RFI

Công nhân nhà máy Foxconn ở Thâm Quyển, Quảng Đông trong giờ nghỉ trưa, 21/01/2015.
REUTERS/Tyrone Siu/Files

Tuần báo Le Point trong bài viết mang tựa đề *"Khi Trung Quốc trở nên đắt đỏ và phải chuyển dịch sản xuất"* nhận định, công xưởng thế giới nay không còn mang tính cạnh tranh nữa. Tại Đông Quán (Dongguan), thành phố công nghiệp thịnh vượng ngày xưa, nhiều nhà máy đã phải đóng cửa.

Mở đầu bài viết, tác giả nêu ra trường hợp của Li Shun Rong. Người mẹ 41 tuổi này vui vẻ vì có thể về với chồng con tại quê nhà Tứ Xuyên sau hai năm xa cách. Cuộc sống lao động vất vả trong một nhà máy sản xuất đồng hồ Nhật Citizen bỗng đột ngột kết thúc hôm 5/2, vào lúc 14 giờ 30. Bà kể lại trong khu nhà trọ hoang vắng: *"Chúng tôi đang làm việc ở đây chuyên sản xuất khi điện bỗng dưng bị cúp, rồi đến nước. Công nhân cứ ngỡ là trục trặc kỹ thuật. Nhưng các viên quản lý chạy đến, bảo chúng tôi thu dọn đồ đạc rồi ra đi ngay lập tức!"*

Khi 1.000 công nhân nhà máy phản đối số tiền bồi thường quá khiêm tốn khi bị sa thải bất ngờ, công an chống bạo động được điều tới, vũ trang bằng khiên, dùi cui và có cả chó nghiệp vụ hỗ trợ. Chính quyền Quảng Đông đứng về phía ban giám đốc để dập tắt phong trào phản kháng.

Bánh xe toàn cầu hóa đã quay. Cũng như các tập đoàn đa quốc gia khác, đến lượt Citizen bỏ rơi Trung Quốc, do giá thành sản xuất cao. Tập đoàn Nhật gửi máy móc sang Việt Nam, và thậm chí còn đưa một phần sản xuất trở về Nhật Bản, mà giá thành đã rẻ hơn nhờ đồng yen sụt giá do chính sách tái thúc đẩy kinh tế của Thủ tướng Shinzo Abe.

Nay thì Trung Quốc bắt đầu chuyển dịch sản xuất công nghiệp sang nước khác, như châu Âu trước đây. Zhang Huarong, chủ tịch Huajian, công ty gia công giày lớn nhất thế giới tóm tắt: *"Trung Quốc nhắm vào việc xuất khẩu hàng rẻ tiền để phát triển, nhưng nay không còn thực hiện được nữa. Chúng tôi không còn cạnh tranh nổi với các nước Đông Nam Á. Sắp tới, người cạnh tranh lớn nhất sẽ là châu Phi"*.

Bằng chứng là các nhà máy của ông Zhang tại Đông Quán, thu dụng 25.000 công nhân năm 2007, nay chỉ còn lại 8.000. Chủ yếu là do tiền lương tăng đến 30% từ 2012 đến 2014, và làn sóng đình công liên tục diễn ra tại Quảng Đông từ năm 2010.

Những người nô lệ hiện đại nay đòi hỏi điều kiện sống tốt hơn, còn các nghiệp đoàn trước đây rất vắng lời chế độ, nay được chính quyền trung ương bật đèn xanh do sợ bất ổn xã hội. Ông Zhang phàn nàn đã bị mất đến 30% hợp đồng vào tay Việt Nam. Bên cạnh đó, nay rất khó tuyển được công nhân, chỉ những ai không có tay nghề và trên 40 tuổi mới tiếp tục làm việc cho nhà máy, lớp trẻ thích khu vực dịch vụ hơn.

Việc chuyển dịch sản xuất là không thể tránh khỏi, và Trung Quốc đành nhắm mắt theo chân. Ông Zhang sang Ethiopia xây dựng nhà máy, vì giá nhân công ở đây rẻ gấp sáu lần so với Đông Quán. Các đường phố chính của vùng ngoại ô rộng mênh mông có 10 triệu dân nằm giữa Quảng Đông và Thâm Quyển trở nên hoang vắng, mất đi đến một phần ba dân số. Những nhà hàng vắng khách, các cơ sở mát-xa đóng cửa, khách sạn năm sao vắng vẻ như chùa Bà Đanh, trung tâm thương mại mới toanh rộng 60.000 mét vuông không có ai vào.

Trung Quốc : Phong trào ly dị rồi tái hôn để trốn thuế

Cũng về Trung Quốc, phụ trang kinh tế của Le Figaro có bài "*Chế độ thuế khóa khiến đàn ông Trung Quốc phải tái hôn với vợ cũ*". Từ hai năm qua, tại nhiều thành phố nước này đang diễn ra làn sóng ly dị và tái hôn, sau khi một đạo luật nhằm chống đầu cơ địa ốc có hiệu lực.

Luật này dự kiến đánh thuế 20% lên lợi tức thu được qua việc bán nhà, khi vợ chồng gia chủ sở hữu hai căn nhà. Nhưng một lỗ hổng nhỏ nhanh chóng được người dân nhận ra: sẽ được miễn thuế nếu đã ly dị trước khi bán. Thế là nhiều cặp vợ chồng đã lợi dụng lỗ hổng ấy để kiếm lợi hàng chục ngàn euro. Họ vui vẻ mời cha mẹ đôi bên và con cái tham gia bữa tiệc chia tay linh đình, vì không ai cấm hai vợ chồng đã ly dị sau đó lại kết hôn với nhau.

Do quá phổ biến, chính quyền phát hiện ra phong trào ly dị giả: tại Thượng Hải, số vụ ly dị rồi tái hôn với người cũ đã tăng gấp đôi trong năm ngoái, cụ thể lên đến 17.286 vụ trong năm 2014! Tương tự ở Nam Kinh thuộc tỉnh Giang Tô, có 25.000 cặp đã ly dị lại kết hôn với cố nhân, chiếm 30% tổng số vụ đăng ký kết hôn.

"*Tỉ lệ tái hôn quá lớn cho thấy tâm cỡ quy mô của nạn ly dị giả*" - China Daily dẫn lời một viên chức nhân mạng. Tuy nhiên chưa cần phải đặt ra luật mới để chấm dứt hiện tượng ra vào cơ quan đăng ký kết hôn như đi chợ. Do mức cung rất cao, và các biện pháp hạn chế như mỗi gia đình chỉ được sở hữu một căn hộ, thị trường địa ốc đang sụt giảm cùng với giá bán nhà và lợi nhuận...Không biết có phải là một sự trùng hợp tình cờ hay không, mà số lượng các vụ ly dị cũng đang đi xuống.